

018 / 425 72 13

064 / 860 91 41

063 / 805 54 56

**KARDIO
MEDIKA**

ul. Vojvode Mišića br. 58, Niš, Srbija

www.kardiomedika.com

e-mail: poliklinikakardiomedika@gmail.com

**Vodič za
dijagnostikovanje
i regulaciju
krvnog pritiska i pulsa**

2018 ESC/ESH preporuke za lečenje arterijske hipertenzije

**KARDIO
MEDIKA**

Šta je normalan krvni pritisak kod kuće?

• Prosečan normalni krvni pritisak izmeren u kućnim uslovima u odsustvu tegoba je **120 do 135 mmHg** za sistolni (gornji) i **70 do 80 mmHg** za dijastolni (donji), puls **60 do 75/min**.

• Sistolni (gornji) krvni pritisak od **135 mmHg** ili više i/ili dijastolni (donji) od **85 mmHg** ili više, u kućnim uslovima, u miru, u periodu bez subjektivnih tegoba, smatra se povišenim krvnim pritiskom.

U slučaju sumnje na tačnost vrednosti, ponovite merenje za 3-5 minuta i upišite srednju vrednost, ili izaberite „realniju“ vrednost (**tačnost dosadašnjih digitalnih aparata je oko 80% !**).

Prosečna vrednost krvnog pritiska i pulsa u toku nekoliko dana pre zakazanog pregleda, dopunjuje merenje u ordinaciji i pomaže lekaru da napravi preciznu procenu pri doziranju lekova.

Ključna je uloga medicinske sestre u edukaciji, podršci i korigovanju terapije kod pacijenata.

Visok krvni pritisak izmeren u jednom aktu ne bi trebalo da bude alarmantan, osim veoma visokih vrednosti koje opstaju i posle dovoljnog perioda odmora ili su u pratnji teških simptoma (npr. kratak dah, vrtoglavice, zujanje u ušima, bol u grudima, slabost ruku ili nogu, teškoće u govoru).

S druge strane, krvni pritisak može biti nizak u ordinaciji, dok je samo – izmereni krvni pritisak kod kuće visok **“maskirana hipertenzija”**.

U nekim slučajevima samo-izmereni krvni pritisak kod kuće može biti znatno niži od merenja u ordinaciji. Ova pojava je vrlo česta i poznata pod nazivom **„hipertenzija belog mantila“**.

Ovi primeri zahtevaju pažljivu procenu od strane lekara koji može tražiti dalje analize i ponovno praćenje krvnog pritiska kod kuće i/ili aparatom za 24h monitoring krvnog pritiska.

Merenje krvnog pritiska u trenutku psihičkog uznemirenja, stresa, straha, bola ili drugih subjektivnih tegoba može da vas zavara, izbezumi i da završite u hitnoj pomoći.

Merenje krvnog pritiska u kućnim uslovima

1. Pre merenja, najmanje 5 minuta se primirite, 30 minuta bez fizičke aktivnosti, bez pušenja, jela, konzumiranja kofeinskih napitaka.
2. Budite smireni, relaksirani, neprekrštenih nogu.
3. Sedite i odmorite se. Ispruženu ruku položite na sto, postavite manžetnu na nadlakticu u nivou srca a aparat na stolu pored ruke.
4. Ne treba razgovarati tokom merenja.
5. Vrednosti merenja upišite u dnevnik uz eventualni komentar: razlog merenja u tom trenutku i šta je predhodilo.
6. Preporučuje se digitalni samomerač sa manžetnom na nadlaktici.

Koliko često treba meriti krvni pritisak kod kuće?

- Za početnu procenu hipertenzije i ocenu efekata antihipertenzivnih lekova, krvni pritisak kod kuće treba meriti najmanje 3, a po mogućstvu 7 dana.
- Merenje treba da bude ujutru (pola sata, sat nakon buđenja i pre uzimanja leka) i uveče (pre jela). Povremeno pritisak meriti i u podne.
- Redovno upisujte vaša merenja u dnevnik pritiska.
- Izračunajte prosek svih merenja (srednju vrednost pritiska i pulsa za jutro i veče), osim prvog dana.

U slučaju odstupanja od preporučenih srednjih vrednosti pritiska i pulsa, nakon dogovorenog broja dana merenja možete proslediti odgovornoj medicinskoj sestri:

- *Po uputstvu preko sajta ordinacije (www.kardiomedika.com)*
- *Javite srednje vrednosti merenja preko telefona ili aplikacije na Vašem mobilnom telefonu.*

Merenje krvnog pritiska u ordinaciji lekara ne daje pravu sliku o Vašem pritisku.

Terapija hipertenzije podrazumeva istovremenu promenu načina života i upotrebe lekova.

- Redukcija težine za 4kg snižava SP (gornji) za 10 mmHg, a DP (donji) za 4 mmHg.
- Redukcija unosa kuhinjske soli u ishrani (na 2.4 grama dnevno), snižava SP (gornji) za 2 do 8 mmHg.
- Dijeta bogata voćem, povrćem i nezasićenim masnim kiselinama snižava SP (gornji) za 4.5 mmHg a DP (donji) za 5.5 mmHg.
- Vežbe, kao što su šetnja ili plivanje 30 minuta dnevno, 3 do 4 dana nedeljno, snižavaju SP (gornji) za 4 do 8 mmHg.
- Ograničena upotreba alkohola na 20 do 30 ml dnevno za muškarce i 10 do 20 ml za žene, snižava SP (gornji) za 2 do 3 mmHg.

Neophodno je lečiti hipertenziju, jer se time dovodi do:

- Smanjenja nastanka moždanog udara za 35 – 40%,
- Smanjenja nastanka akutnog infarkta srca za 20 – 25%,
- Smanjenja nastanka srčane insuficijencije za više od 50%.

Zašto najveći broj pacijenata (nekada i preko 80%) ima loše regulisane vrednosti krvnog pritiska?

- polovina pacijenata ne zna da ima hipertenziju,
- polovina od onih koji znaju se ne leči,
- polovina od onih koji se leče, ne leči se pravilno,
- oko 30% lečenih dostiže ciljne vrednosti krvnog pritiska – *pomerimo procenite – zajedno.*

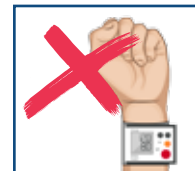
Evropsko udruženje za hipertenziju u svojim najnovijim vodičima za hipertenziju preporučuju kontrolu krvnog pritiska u kućnim uslovima na digitalnim samomeračima sa manžetnom na nadlaktici.

Dobra vest:

Svi naši pacijenti imaju dobru regulaciju pritiska !

Šta uraditi u slučaju izmerenih povišenih vrednosti krvnog pritiska?

1. Ne paničiti!
2. Ponoviti merenje ali za 3–5 minuta.
3. Razmisлити o uzroku povećanih vrednosti pritiska:
  - Neredovno uziman propisani lek prethodnih dana.
  - Izmeren pritisak u trenutku panike, stresa, fizičkog napora ili u periodu trajanja bola (ili druge vrste tegoba).
  - Merenje pritiska na neispravnom digitalnom kućnom aparatu, zglobnom – ručnom ili samomerenje klasičnim aparatom sa pumpicom.
  - Konzumiranje namirnica sa visokim procentom soli.
  - Podatak da su prethodnih dana vrednosti pritiska već bile granične ili lako povišene.

U slučaju da su isključeni prethodno navedeni uzroci i da su izmerene vrednosti pritiska preko **180/110 mmHg** koji se održava i nakon dovoljnog perioda odmora, uzetog sedativa ili su praćene zujanjem u ušima, vrtoglavicom, kratkim dahom, teškoćama u govoru, bolovima u grudima – javiti se edukovanoj kardiološkoj sestri poliklinike Kardio Medike koja će Vam u saradnji sa kardiologom dati dalje smernice.

Uslov dobre regulacije krvnog pritiska

- *Merenje krvnog pritiska dva puta nedeljno u odsustvu tegoba*
- *Redovno uzimanje propisane terapije*
- *Pridržavanje vodiča uz eventualne konsultacije.*

Datum	Vreme	Gornji	Donji	Puls / min	Komentar
	Jutro				
	Podne				
	Veče				
	Jutro				
	Podne				
	Veče				
	Jutro				
	Podne				
	Veče				
	Jutro				
	Podne				
	Veče				
	Jutro				
	Podne				
	Veče				
	Jutro				
	Podne				
	Veče				
Srednja vrednost 6 dana (bez prvog dana)					

Procena efekta terapije. Svakodnevno merenje krvnog pritiska i pulsa 3 - 6 dana.

- Postigli ste preporučene srednje vrednosti, nastavite dosadašnju terapiju uz kontrolu pritiska ***dva merenja nedeljno!***
- U slučaju odstupanja od preporučenih vrednosti javite se sestri poliklinike Kardio Medike.

Datum	Vreme	Gornji	Donji	Puls / min	Komentar
Nedeljna merenja	Jutro				
	Podne				
	Veče				
Nedeljna merenja	Jutro				
	Podne				
	Veče				
Nedeljna merenja	Jutro				
	Podne				
	Veče				
Nedeljna merenja	Jutro				
	Podne				
	Veče				
Nedeljna merenja	Jutro				
	Podne				
	Veče				

Postigli ste preporučene srednje vrednosti. ***Ako ste nastavili sa svakodnevnim merenjima, odmah prestanite!*** U obavezi ste da kontrolišete pritisak i puls u odsustvu tegoba dva puta nedeljno!

Datum		Vreme	Gornji	Donji	Puls / min	Komentar
Nedeljna merenja		Jutro				
		Podne				
		Veče				
		Jutro				
		Podne				
		Veče				
Nedeljna merenja		Jutro				
		Podne				
		Veče				
		Jutro				
		Podne				
		Veče				
Nedeljna merenja		Jutro				
		Podne				
		Veče				
		Jutro				
		Podne				
		Veče				
Nedeljna merenja		Jutro				
		Podne				
		Veče				
		Jutro				
		Podne				
		Veče				

Dva merenja nedeljno *u odsustvu tegoba* (jedno u jutarnjim, podnevnim ili u večernjim satima).

Pritisak se ne sme meriti svaki dan.

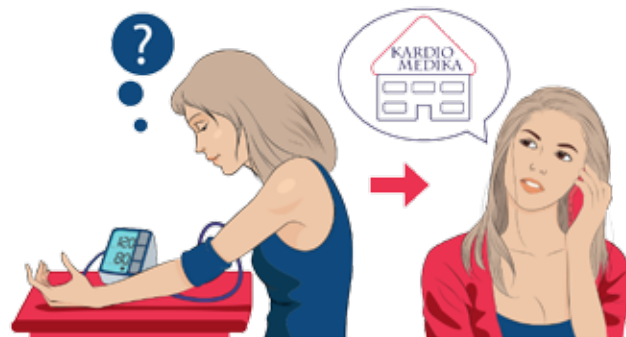
Datum		Vreme	Gornji	Donji	Puls / min	Komentar
Nedeljna merenja		Jutro				
		Podne				
		Veče				
		Jutro				
		Podne				
		Veče				
Nedeljna merenja		Jutro				
		Podne				
		Veče				
		Jutro				
		Podne				
		Veče				
Nedeljna merenja		Jutro				
		Podne				
		Veče				
		Jutro				
		Podne				
		Veče				

U slučaju odstupanja od preporučenih vrednosti pritiska postupite po uputstvu strane 6.

Odluka o promeni leka se donosi jedino ako prosečne vrednosti pritiska (3 dana ili 9 merenja) ukazuju na povećane ili snižene vrednosti, a nakon konsultacije sa edukovanom sestrom poliklinike.

Ne donosite odluku o promeni ili ne uzimanju leka na osnovu jednog merenja krvnog pritiska.

U obavezi ste da se pridržavate vodiča.

Beleške:

Datum	Vreme	Gornji	Donji	Puls / min	Komentar
	Jutro				
	Podne				
	Veče				
	Jutro				
	Podne				
	Veče				
	Jutro				
	Podne				
	Veče				
	Jutro				
	Podne				
	Veče				
	Jutro				
	Podne				
	Veče				
	Jutro				
	Podne				
	Veče				
Srednja vrednost					

Zakazali ste kontrolni pregled. Neposredno pre zakazanog termina (3 dana) svakodnevno merite i upisujete jutarnje i večernje vrednosti kako bi doktor imao bolji uvid u Vaše zdravstveno stanje.